

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.129/2025/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Metzing Márton, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Nagy Antal, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. október 2.
Az ügy tárgya: új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette és más
bűncselekmények
Terhelt: I. rendű
Első fok: Szentesi Járásbíróság, 5.B.26/2022/38., ítélet, tárgyalás,
2023. március 6. (jogerő: 2023. március 6.)
Másodfok: -
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szentesi Járásbíróság 5.B.26/2022/38. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I. 1.** A Szentesi Járásbíróság a 2023. március 6-án kihirdetett 5.B.26/2022/38. számú ítéletével az I. rendű terheltet társtettesként, „bűnszövetségben elkövetett” új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette (helyesen: társtettesként elkövetett új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette) [Btk. 184. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] és kábítószer birtoklásának büntette [Btk. 178. § (1) bekezdés] miatt, halmazati büntetésül 6 év 6 hónap, börtönben végrehajtani rendelt szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal,

hogy a kiszabott szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[2] Az ítélet ellen a jogosultak nem jelentettek be fellebbezést, így az az I. rendű terhelt tekintetében a kihirdetése napján jogerőre emelkedett.

[3] 2. A jogerős ítélettel megállapított tényállásnak a felülvizsgálati indítvánnyal érintett I. rendű terheltre vonatkozó lényegi tartalma az alábbi:

– I. rendű terhelt 2014-től kezdődően megélhetését új pszichoaktív anyag kereskedelméből biztosította, emiatt őt a Szentesi Járásbíróság 2016. október 18-án jogerőre emelkedett 4.B.473/2014/21. számú ítéletével új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette miatt 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte, mely büntetés letöltését az I. rendű terhelt 2017. február 15-én kezdte meg. A Székesfehérvári Törvényszék 2017. július 27-én jogerőre emelkedett F.1274/2017/3. számú végzésével a Szentesi Járásbíróság által kiszabott 2 év börtönbüntetés hátralévő részére 2017. augusztus 25-től 2018. június 14-ig reintegrációs őrizet alkalmazását rendelte el az I. rendű terhelt tekintetében, annak tartamára a cím 1 számú ingatlant jelölve ki az I. rendű terhelt tartózkodási helyéül. Miután az I. rendű terhelt a reintegrációs őrizet szabályait megszegte, 2018. február 12-én a reintegrációs őrizet megszüntetésre került, a szabadságvesztés végrehajtása büntetés-végrehajtási intézetben folytatódott, ahonnan 2018. június 15-én szabadult.

– I. rendű terhelt azonban jogerős elítélése ellenére sem hagyott fel az új pszichoaktív anyagok kereskedelmével, így reintegrációs őrzete alatt, 2017 végétől, közelebből meg nem határozható időponttól, 2018. február 12-ig, majd szabadságvesztés büntetésből történt szabadulását, 2018. június 15-ét követően is a korábbiakkal azonosan, új pszichoaktív anyag kereskedelméből biztosította megélhetését.

- Az I. rendű terhelt 2018 decemberében élettársi kapcsolatot létesített a II. rendű terhelttel, aki az I. rendű terhelt cím 1 szám alatti lakhelyére költözött, utóbb, 2019. január 19-én házasságot kötöttek.

– I. rendű terhelt 2018. novembertől 2019. február 15-ig rendszeres kapcsolatban állt az általa korábbról is ismert IV. rendű terhelttel.

– Az I. rendű terhelt 2018 végétől III. rendű terhelttel is rendszeres kapcsolatban állt, aki ez időben több alkalommal vásárolt az I. rendű terhelttől lakóhelyén új pszichoaktív anyagot. I. rendű terhelt 2017 vége és 2018 nyara közötti időben önállóan, majd 2018 novemberétől 2019. február 13-ig II. rendű terhelttel együtt szerzett be egymással szándékegységben cselekedve új pszichoaktív anyagokat és értékesítette azt a lakóhelyén, amely tevékenységet az I. rendű terhelt büntetés-végrehajtási intézetbe történő bevonulását, 2019. február 13-át követő időben II. rendű terhelt folytatta III. rendű terhelttel szándékegységben cselekedve az I. rendű terhelt cím 1 számú ingatlanában.

– Az értékesítésre szánt új pszichoaktív anyagot I. rendű terhelt 2017 végétől, majd 2018 novemberétől II. rendű terhelttel együtt, utóbb a II. rendű terhelt 2019. február 13-tól több forrásból szerezte be, így IV. rendű terhelttől is rendszeresen vásároltak, utóbb meg nem határozható mennyiségű 4-CMC és etil-hexedron vegyületet tartalmazó, közvetlen fogyasztásra is alkalmas ún. kristályt, valamint narancssárga színű 5F-MDMB-PICA tartalmú ún. alapport.

– Az ekként a IV. rendű terhelttől is beszerzett új pszichoaktív anyagokat az I. rendű és a II. rendű terhelt részben feldolgozás nélkül, részben az alappor felhasználásával ún. zsályaként értékesítette vagyoni haszonszerzés végett, akként, hogy a IV. rendű terhelt által is biztosított alapport acetonban feloldották, majd az így keletkezett folyadékba orvosi zilizst áztattak, melyet utóbb kiszárítottak és zöld növényi anyagként értékesítettek.

- I. rendű terhelt és II. rendű terhelt, illetve 2019. február 13-át követő időben III. rendű terhelt is ún. kristályt, valamint az előzőekben ismertetett módszerrel készített, ún. zsályát, változó kiszerezésű, 0,2, 0,5 és 1 grammos adagokba csomagolták, majd az így adagolt új pszichoaktív anyagokat részben a cím 1 szám alatti ingatlannál, részben 2019 március hónapot követően a II. rendű terhelt által lakott cím 2 számú ingatlannál is értékesítették, kristály esetében 10.000 forint grammonkénti, zsálya esetében 2.000 forint grammonkénti áron, 2019 márciusát követően a zsálya esetében 2.500 forint grammonkénti áron.
- I. rendű terhelt és IV. rendű terhelt 2018 novembere és 2019. február 13. közötti időben, majd ezt követően 2019 márciusától II. rendű terhelt és IV. rendű terhelt település 1 és település 2 lakóhelyeiken egymás számára több alkalommal kölcsönösen értékesítettek közelebbről meg nem határozható mennyiségű narancssárga színű 5F-MDMB-PICA pszichoaktív anyagot tartalmazó ún. alapport, illetve 4-CMC és etil-hexedron vegyületet tartalmazó, közvetlen fogyasztásra is alkalmas ún. kristályt. A fenti időben I. rendű terhelt legalább két alkalommal, 50.000 és 150.000 forint ellenében vásárolt új pszichoaktív anyagot IV. rendű terhelttől, amelyet az előzőekben részletezettek szerint adagolt és értékesített.
- Az új pszichoaktív anyagok értékesítése az I. rendű és II. rendű terhelt által – részben a III. rendű terhelt közreműködésével, a IV. rendű terhelt által is biztosított forrásból – akként történt, hogy a fogyasztók telefonon megrendelést adtak le vagy megjelentek személyesen a cím 1 számú, majd utóbb a cím 2 számú ingatlannál is, ahol fizetést követően átvették az új pszichoaktív anyagot I. rendű, II. rendű, illetve III. rendű terhelttől. Ilyen módon I. rendű terhelt 2017 vége és 2019. február 13. közötti időben, majd II. rendű terhelttel közösen 2018 novembere és 2019. február 13. közötti időben is, utóbb II. rendű terhelt 2019. február 13-át követően III. rendű terhelt közreműködésével egymással szándékegységben cselekedve, rendszeres haszonszerzésre törekedve értékesítettek új pszichoaktív anyagot az ítéletben felsorolt személyeknek.
- A rendőrkapitányság 2019. február 8-án kutatást foganatosított a cím 1 számú ingatlanban, amelynek során I. rendű és II. rendű terhelttől lefoglalt 2,82 gramm és 2,59 gramm nettó tömegű, ekként mindösszesen 5,41 gramm nettó tömegű narancssárga port, továbbá 41,50 gramm nettó tömegű zöld növényi törmelék, amely anyagok 5F-MDMB-PICA vegyületet tartalmaztak. Lefoglalásra került továbbá a kutatás során két digitális mérleg, amelyek felületén 5F-MDMB-PICA és AMB-FUBINACA vegyületek voltak kimutathatók.
- A 2019. február 8-án lefoglalt 2,82 gramm nettó tömegű porban lévő 5F-MDMB-PICA mennyisége 2,41 gramm, amely a csekély mennyiség felső határát meghaladja. Az ugyancsak 2019. február 8-án lefoglalt, összesen 5,41 gramm nettó tömegű 5F-MDMB-PICA tartalmú porok felhasználásával mintegy 100-5000 gramm tömegű szintetikus kannabinoidot tartalmazó növényi por állítható elő.
- I. rendű és II. rendű terhelt 2017. február 7-án település 1-en, az eljárás során ismeretlenül marad személytől összesen 19,39 gramm nettó tömegű mefedron hatóanyag-tartalmú kábítószer szerzett meg abból a célból, hogy azt a későbbiekben közösen elfogyasszák, majd az így megszerzett kábítószer a terheltek az általuk lakott cím 1 számú ingatlanban tartották.
- A rendőrkapitányság által 2019. február 8-án foganatosított kutatás során lefoglalta az I. rendű és II. rendű terhelttől az általuk megszerzett 9,66 gramm rózsaszínű kristályos port, 1,69 gramm fehér színű port, 8,04 gramm fehér színű port, mindösszesen 19,39 gramm nettó tömegű port, amely mefedront tartalmazott, annak mefedron-bázis mennyisége 15,58 gramm, amely a csekély mennyiség felső határát meghaladja, azonban nem éri a jelentős mennyiség alsó határát, annak 52%-a.

[4] **II. 1.** A jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen az I. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, a felülvizsgálatra alapul szolgáló törvényi ok megjelölése nélkül.

[5] Indítványában vitatta különös visszaesői minőségét, „mivel ez akkor áll fenn, ha háromszor követi el ugyanazt a jellegű bűncselekményt”.

[6] Álláspontja szerint továbbá az alapügyben eljáró bíróság törvénysértően minősítette a terheltre megállapított új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetett bűnszövetségben elkövettként, mert az ügy kapcsán kizárólag a IV. rendű terhelttel állt kapcsolatban, amit a többi terhelt is megerősített. Ekként a törvény által megkívánt szervezett elkövetést nem tartotta megállapíthatónak. A bűnszövetség mellett a társtettesi értékelés felrovását a kétszeres értékelés tilalmába ütközőnek vélte.

[7] Indokai alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt, azzal, hogy a megismételt eljárást ne a Szentesi Járásbíróság, a másodfokú eljárást pedig ne a Kecskeméti Törvényszék folytassa le.

[8] **2.** A Legfőbb Ügyészség a BF.222/2025/2. számú átiratában az indítványt törvényben kizártnak tartotta.

[9] A Be. 650. § (2) bekezdésében és a 659. § (1) bekezdésében írt szabályokra utalással úgy látta, hogy az I. rendű terhelt kizárólag az irányadó tényállástól eltérő ténybeli alapon vitatta az új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetettének minősítését, amely az érdemi felülvizsgálatot nem alapozza meg.

[10] Ezzel együtt kifejtette, hogy az irányadó tényállás rögzíti a Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontjában írt bűnszövetség fogalmi elemeinek megfelelő tényeket, egyúttal teljesítve a bűnszövetségről szóló IV. Büntető Elvi Döntés szerinti feltételeket is.

[11] Úgy vélte, hogy a törvény által megkívánt, legalább két személy általi elkövetés tényét az indítványozó sem vitatta, a IV. rendű terhelttel való kapcsolatát elismerve. A bűncselekmények szervezett elkövetésére vonatkozó előzetes megállapodás pedig a IV. Büntető Elvi Döntés szerint olyan, a jövőben megvalósítandó bűncselekmények elkövetésére irányuló elhatározást jelent, amely a jogvéde érdekei ellen támadó erők viszonylag magasabb fokú szervezettségét is felöllelheti. Az elkövetőknek azonban nem szükségképpen a legelső bűncselekmény (vagy legelső részcselekmény) megkezdése előtt kell sort keríteni az előzetes megállapodásra, és azt az elkövetés során kialakuló, egyértelműen felismerhető megállapodás is kimerítheti. Ha ugyanis valaki a rendszeres elkövetés során ugyancsak rendszeresen számíthat más személy ugyancsak bűncselekményt megvalósító közreműködésére és azt igénybe is veszi, akkor megalapozott a következtetés, hogy a végrehajtás során az újabb és újabb, egyes részcselekményeket már időben is megelőző megállapodás, megegyezés van (Bfv.II.763/2021/9.). Erre figyelemmel akként foglalt állást, hogy a bűnszövetség nem csupán az I. rendű és a II. rendű terhelt egymás közötti viszonyában, de e terhelt és a IV. rendű terhelt viszonyában is fennállt.

[12] A BH 2017.178. számú közzétett eseti döntés elvi tartalmát jelen ügyre vonatkoztatva utalt továbbá arra is, hogy a bűnszövetség a többszöri adásvétel által akkor is megvalósul, ha a visszatérően ismétlődő tényállásszerű magatartásokat – a több bűncselekményt – a kábítószer-kereskedelem különös részi törvényi tényállása törvényi egységbe foglalja.

[13] Rámutatott végül, hogy a jogerős ítélet az indítványban írtaktól eltérően az I. rendű terhelttel szemben nem különös visszaesőként szabott ki büntetést.

[14] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria az I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát utasítsa el.

[15] 3. Az I. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében kitarított cselekményének törvénysértő minősítésére vonatkozó álláspontja mellett, mert „önök is leírják, hogy egyedül követtem el”, és az ügyében eljáró büntetés-végrehajtási bíró „a kedvezmény tárgyalásán” a végzésében „csak bünszövetségben elkövetett büntetést ír”.

[16] Vitatta továbbá, hogy a terhére rótt bűncselekményeket 2017 végétől 2019. február 13. napjáig elkövethette volna „folytatólagosan”, mert 2018. február 13-tól 2018. június 5-ig büntetés-végrehajtási intézetben tartózkodott. Azt elismerte, hogy a II. rendű terhelttel kapcsolatban állt, de „nem bűncselekmény okán, hanem rokoni kapcsolatban”, és 2018 őszén keveredtek egymással szerelmi viszonyba. A „foglyosítását”, 2019. február 13-án megelőző időben azonban nem vele, hanem egyedül folytatta az új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetést, illetve alkalmoszerűen a IV. rendű terhelttel.

[17] Indítványozta ezért, hogy a Kúria – a jogerős ítélet megváltoztatásával – „vegye le róla a bünszövetséget” és a megváltozott minősítésre tekintettel enyhítse a vele szemben kiszabott büntetést.

[18] **III. A felülvizsgálati indítvány alaptalan.**

[19] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[20] Mivel az I. rendű terhelt nem jelölte meg, hogy indítványát mely felülvizsgálati okra alapítja, a Kúria azt tartalma szerint vizsgálta meg. A beadványok, nyilatkozatok elbírálásának alapvető rendező elve szerint ugyanis azokat soha nem a megnevezésük, hanem mindenkor a tartalmuk szerint kell elbírálni (BH 2003.355.).

[21] Tartalma szerint pedig az I. rendű terhelt a terhére rótt új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetnének jogerős ítéleti minősítését és párhuzamosan a vele szemben kiszabott büntetést kifogásolta, ezért a Kúria vizsgálta, hogy a büntető anyagi jog szabályainak megsértése [Be. 648. § a) pont] címén van-e helye a felülvizsgálati eljárás lefolytatásának.

[22] Ennek kapcsán Kúria előrebocsátja: a Be. 659. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványt főszabályként a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. Ez azonban csak azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során – értelemszerűen – a támadott határozatnak a meghozatalakor hatályos jogszabályoknak megfelelőségét kell vizsgálni. A felülvizsgálat azonban maga is a büntetőeljárás része, ezért az eljárást e részében is az aktuálisan hatályos eljárási szabályok szerint kell lefolytatni. Az indítvány elbírálása során alkalmazandó eljárási szabályok megválasztása során tehát nem az indítvány előterjesztésének, hanem az elbírálásának az időpontja a meghatározó.

[23] Ezért jelentősége van annak, hogy az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény 211. §-a a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontjának 2011. szeptember 1-i hatállyal történt módosításával új felülvizsgálati okként határozta meg, ha a bíróság jogerős ítéletében a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki olyan büntetést, illetve alkalmazott olyan intézkedést, amely a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat szerint irányadó büntetési tételkerettől eltérő, törvényes büntetési tételkeretre figyelemmel aránytalanul súlyos vagy aránytalanul enyhe.

[24] Erre tekintettel a Kúria a Be. 649. § (1) bekezdés b) és c) pontjában írt törvényi okot is alapul vette annak megítélése során, hogy helye van-e az érdemi felülvizsgálatnak.

[25] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont szerint felülvizsgálati okot jelent, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével

szabott ki törvénysértő büntetést. Az említett törvényhely c) pontja alapján pedig – ahogy azt a Kúria fent már jelezte – az valósít meg felülvizsgálati okot, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki olyan büntetést, illetve alkalmazott olyan intézkedést, amely a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat szerint irányadó büntetési tételkerettől eltérő, törvényes büntetési tételkeretre figyelemmel aránytalanul súlyos vagy aránytalanul enyhe. A törvény tehát egyik esetben sem önmagában, hanem csak akkor teszi lehetővé a büntetés (nemének és/vagy mértékének) a felülbírálatát, ha az törvénysértő minősítés vagy a Btk. más – a minősítésen kívül eső, kötelező, nem a bíró mérlegelésére bízott – szabálya megsértésének következménye.

[26] Az I. rendű terhelt indítványa nyomán ezért az érdemi felülvizsgálatnak a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontjában írt okból helye van, mert az indítványozó a terhére rótt új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntettének minősítését sérelmezve – a bünszövegség ismérveinek teljesülését vitatva – cselekménye törvényes minősítéseként az új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntettének alapesetét állította, amely mellett a Btk. 81. § (2) és (3) bekezdése alapján irányadó halmazati büntetési tételkeret a jogerős ítélet szerinti minősítés alapulvételével megállapítható halmazati büntetési tételkerethez képest eltérő, alacsonyabb (két évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztés helyett egy évtől hét év hat hónapig terjedő szabadságvesztés). Az indítványozó által állított helyes minősítésre figyelemmel alacsonyabb irányadó büntetési tételkeret pedig megnyitja a lehetőséget a jogerős ítélettel kiszabott büntetés aránytalanul súlyos jellegét érintő állásfoglalás tételéhez, ezen keresztül az ítélet jogerejének feltöréséhez.

[27] 2. A felülvizsgálati eljárás megkerülhetetlen szabálya, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. Ezzel összhangban a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[28] E szabályok pontosan abból fakadnak, hogy a felülvizsgálat a jogerős [azaz a Be. 456. § (1) bekezdése értelmében végleges és mindenkire kötelező döntést hordozó] ítélet elleni jogi, nem pedig ténybeli kifogások érvényesítését biztosító rendkívüli jogorvoslat. Éppen ezért a jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével ítéltető meg.

[29] A tényállás irányadó jellege azt jelenti, hogy a felülvizsgálati eljárásban nem csupán a jogerős ítéletben írt tényállás támadhatatlan, de az a mérlegelő tevékenység is, amely e tényállás megállapítására vezetett. Ebből következően a felülvizsgálat során az alapügyben felmerült bizonyítékok felülmérlegelésére, eltérő tényállás megállapítására az eljárási törvény nem biztosít lehetőséget.

[30] A bíróság a vád tárgyát képező múltbeli eseményeket a tárgyaláson lefolytatott bizonyítás során tárja fel. A bizonyítás célját a tényállás alapos és hiánytalan, a valóságnak megfelelő tisztázása képezi [Be. 163. § (2) bekezdés]. A bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg [Be. 167. § (4) bekezdés].

[31] Az alapügyben hozott jogerős ítéletben rögzített tényállás ekként a bíróság által lefolytatott bizonyítás eredményét rögzíti. Közömbös tehát, hogy az I. rendű terhelt terhelt-társai az alapügyben milyen tartalmú vallomást tettek, mert a Kúria az I. rendű terhelt cselekményének jogi értékelését nem ez alapján, hanem a jogerős ítéletben foglalt, a felülvizsgálati eljárásban támadhatatlan tényállás alapján végzi el. Az pedig kifejezetten az irányadó tényállással ellentétes, és ezért a felülvizsgálati eljárásban figyelembe nem vehető

tényállítás, hogy az I. rendű terhelt – a szerelmi viszonyon túl – az új pszichoaktív anyaggal történő kereskedés során semmilyen kapcsolatban nem állt a II. rendű terhelttel.

[32] Ugyanakkor még a tényállás felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadásának sem tekinthető a Legfőbb Ügyészség átiratára tett terhelti észrevételben foglalt levezetés, miszerint „2017 év végétől nem követhetett el 2019. február 13. napjáig folytatólagosan bűncselekményt”, mert 2018. február 13-ától 2018. június 15-ig szabadságvesztését töltötte. Ezzel ugyanis az I. rendű terhelt azt vitatta, amit a jogerős ítélet nem is állított. Az irányadó tényállás ugyanis pontosan azt tartalmazza, hogy az I. rendű terhelt 2017 végétől 2018. február 12-ig, majd szabadulását, 2018. június 15-ét követően, 2019. február 13-ig biztosította megélhetését új pszichoaktív anyag kereskedelméből {elsőfokú ítélet [36] bekezdés}.

[33] 3. Kizárólag az irányadó tényállás szolgál tehát a büntető anyagi jogi következtetés alapjaként, hogy az I. rendű terhelt terhére megállapított magatartás hiánytalanul kimeríti-e a Btk. 184. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntettének törvényi tényállási elemeit.

[34] E körben is csupán az igényelt állásfoglalást, hogy a (2) bekezdés a) pontja szerinti minősítő körülmény, a bünszövetségben történő elkövetés az I. rendű terhelt terhére róható-e, hiszen az indítványozó érvei nem terjedtek ki annak vitatására, hogy magatartása egyébként megvalósítja az új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntettét [Be. 184. § (1) bekezdés].

[35] Bünszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezeten kívül követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bünszervezet [Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pont].

[36] Mivel a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) hatálybalépését megelőzően hozott irányelvek, elvi döntések és kollégiumi állásfoglalások az eltérő iránymutatást tartalmazó jogegységi határozat meghozataláig alkalmazhatók [Bszi. 195. § (2) bekezdés], ezért ilyen jogegységi határozat hiányában továbbra is irányadó a Legfelsőbb Bíróság IV. számú Büntető Elvi Döntése (IV. számú BED) a bünszövetségről.

[37] A „bűncselekmények” törvényi szóhasználatán több, szándékosan elkövetett cselekményt kell érteni. Ehhez képest a bünszövetség megállapítása nem kizárt az olyan esetben sem, amikor az elkövetők két vagy több cselekmény megvalósítását határozzák el, és kezdik meg vagy fejezik be, de a cselekményeik törvényi egységet alkotnak (IV. számú BED 2. pont). Megállapítható a bünszövetség akkor is, ha a bűnözésre irányuló megállapodás alapján elkövetett büntettek közül csupán egy olyan bűncselekmény van, amelynél a bünszövetséget a törvény mint minősítő körülményt szabályozza (IV. számú BED 6. pont).

[38] A bünszövetség fogalmi elemeire – így a bűncselekmények elkövetésére irányuló, a szervezett elkövetést feltételező előzetes megállapodásra is – a felek magatartásának a kívülvilágban megnyilvánuló, tetten érhető tényeiből kell – a jogerős ítéleti tényállásban foglaltak alapján – következtetést vonni.

[39] Leggyakoribb a szóbeli megállapodás, de lehet a megállapodás a hallgatólagos, a terheltek ráutaló magatartásából következtethető, a félreérthetetlenül a bűnözésre irányuló akarategység is. Ilyen megállapodásra általában az olyan cselekményeknél lehet következtetni, ahol az elkövetők ismétlődően, az azonos vagy a hasonló alkalmat keresték, vagy használták fel a bűncselekmények megvalósításához. Amikor tehát az elkövetők ráutaló magatartásából egyértelműen ismerhető fel a bűnözésre irányuló következtetesség, tervszerűség és akarategyezőség, akkor valósul meg a hallgatólagos megállapodás.

[40] Amennyiben valaki ahhoz, hogy rendszeresen bűncselekményeket követhessen el, ugyancsak rendszeresen számíthat más személy ehhez szükséges – ugyancsak

bűncselekményt megvalósító – közreműködésére, és veszi igénybe azt, akkor megalapozott az a következtetés, hogy a végrehajtás során az újabb és újabb, egyes részselekményeket már időben is megelőző megállapodás, megegyezés született {Bfv.II.360/2024/11. [34]-[36] bekezdés}.

[41] Az előzetes megállapodás fogalma tehát nem értelmezhető akként, hogy arra szükségképpen a legelső bűncselekmény (vagy részselekmény) megkezdése előtt kell sort keríteni, és azt az elkövetések során kialakuló – a fenti feltételeknek megfelelő – egyértelműen felismerhető megállapodás már nem merítheti ki {Bfv.II.869/2024/8. [36] bekezdés}.

[42] Mindezek alapján a bünszövetségben elkövetés ismérvei az irányadó tényállás alapján hiánytalanul teljesülnek.

[43] A jelen esetben a közös elkövetésben három terhelt vett részt, az I. rendű terhelt mellett a II. rendű terhelt és a IV. rendű terhelt. Az elkövetés során az I. rendű terhelt mindkét társával rendszeres kapcsolatban állt az egyes részselekmények elkövetésének során, így a bünszövetséghez megkívánt – legalább – két elkövető adott, és a résztvevők létszámát az I. rendű terhelt tudata is átfogta.

[44] Az I. rendű terhelt pedig a bűncselekményi egységet alkotó részselekményeket társaival szervezeten hajtotta végre. Ennek megfelelően az I. rendű terhelt az állandósult munkamegosztás szerint:

- az értékesítésre szánt új pszichoaktív anyagot a II. rendű terhelttel együtt szerezte be a IV. rendű terhelttől {jogerős ítélet [41] bekezdés},
- beszerzett új pszichoaktív anyagok egy részét a II. rendű terhelttel közösen dolgozta fel {jogerős ítélet [42] bekezdés},
- a beszerzett, részben feldolgozott, részben feldogozatlan új pszichoaktív anyagot a II. rendű terhelttel közösen porciózta 0,2, 0,5 és 1 grammos adagokra {jogerős ítélet [43] bekezdés},
- a fogyasztók számára különböző adagokra porciózott új pszichoaktív anyagot a II. rendű terhelttel közösen értékesítette közös lakóhelyükön, a cím 1 szám alatt {jogerős ítélet [43], [45] bekezdés},
- a beszerzés mellett értékesített is „alapport” és „kristályt” a IV. rendű terhelt részére {jogerős ítélet [44] bekezdés}.

[45] Ekként 2018. november és 2019. február 13. között az I. rendű terhelt az új pszichoaktív anyaggal történő kereskedés minden egyes fázisát – beszerzés, feldolgozás, adagolás, a fogyasztók kiszolgálása – a II. rendű terhelttel együtt végezte, közös haszonszerzés végett. A bejáratott rendszer szerint, közösen végzett folyamatos cselekménysor a szervezett elkövetés definíciószerű megnyilvánulása. Ezzel pedig az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt közösen véghezvitt cselekményei önmagukban is alapot adnak az I. rendű terhelt terhére megállapított új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetettének bünszövetségben elkövetettként történő minősítéséhez.

[46] Mindemellett ugyanakkor az I. rendű terhelt IV. rendű terhelttel közös cselekvőségére is teljesülnek a bünszövetség fogalmi elemei. Az I. rendű terhelt ugyanis mindenkor megbízható beszerzési forrásként számíthatott a IV. rendű terhelthez az értékesítési tevékenységéhez. A IV. rendű terhelt azonban nem is csak az árualap biztosítójaként jelent meg a szervezett elkövetés során, amennyiben az I. rendű terhelt az előbbieken ismertettek szerint maga is értékesített új pszichoaktív anyagot a IV. rendű terhére, szemléletesen igazolva, hogy ha a közös érdek úgy kívánta, a terheltek az értékesítési láncot az ellenkező irányba is működtették. Ha pedig az elkövető a bűncselekmények rendszeres elkövetéséhez rendszeresen számíthat más személy ehhez szükséges – ugyancsak bűncselekményt

megvalósító – közreműködésére, és veszi igénybe azt; akkor megalapozott az a következtetés, hogy a végrehajtás során az újabb és újabb, egyes részcselekményeket már időben is megelőző megállapodás, megegyezés van.

[47] A pusztán társas elkövetéshez képest tehát az I. rendű terhelt – társaival közösen megvalósított – szervezett magatartásának vázolt jellemzőiben pontosan felismerhető az a minőségi többlet, amely a cselekmény magasabb társadalomra veszélyességét adja, és amely a bűncselekmény súlyosabb, bünszövetségben elkövetettként történő minősítésében jelenik meg.

[48] 4.1. Az alapügyben hozott jogerős ügydöntő határozat tehát törvényesen minősítette az I. rendű terhelt irányadó tényállásban írt magatartását – az általa nem is vitatott kábítószer birtoklásának büntette mellett – a Btk. 184. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetteként.

[49] 4.2. Azt pedig a Kúria már csak a teljesség érdekében fűzi hozzá, hogy a társtettesi elkövetés megállapításával az alapügyben eljáró Szentesi Járásbíróság nem sértette meg a kétszeres értékelés tilalmát. Az ügydöntő határozatban ugyanis a bűncselekmény megnevezésén túl – egyebek mellett – az elkövetői alakzatot, így a társtettesi elkövetést is meg kell jelölni [a Kúria Büntető Kollégiuma által a 2/2023. (VII. 5.) BK véleménnyel felülvizsgált és fenntartott 61. BK vélemény]. Elkövetői alakzata pedig a bünszövetségben elkövetett bűncselekménynek is van. Ennek megfelelően a bünszövetségben való elkövetés megállapítása esetén is alkalmazni kell a Btk.-nak a tettességre és a részességre vonatkozó rendelkezéseit. A bünszövetség keretében tanúsított elkövetői magatartás tehát minősíthető tettesi, társtettesi, felbujtói vagy bűnszegédi tevékenységnek. Az a körülmény, hogy a tettesek egymás tevékenységéről tudva, közösen követnek el bűncselekményeket [vagyis a Btk. 13. §-ának (3) bekezdése szerint megvalósított társtettség], nem azonos a bűncselekmények szervezett elkövetésével. A társtettség megállapításához elegendő egyetlen cselekményre vonatkozó, esetleg nem is előzetes megállapodás, a bünszövetségnél viszont a megállapodás mindig előzetes, mindig több azonos vagy különböző bűncselekmény elkövetésére irányul, és az elkövető tudata mindig átfogja, hogy magatartása szervezett bűnözésben való részvétel. A törvény a társtettesi minőségben megvalósított bűncselekmények társadalomra veszélyességét általában nem értékeli nagyobb – a minősítésre is kiható – súllyal. A bünszövetségben történt elkövetést azonban – mint amely a bűnözés szervezettsége folytán a társadalomra kiemelkedő módon veszélyes – a törvény súlyosabb büntetéssel fenyegetett minősítő körülményként értékeli. A bünszövetség nagyobb fokú társadalomra veszélyességét kifejező törvényi értékelés magában foglalja a bünszövetség tagjainak magasabb fokú személyi veszélyességét is. Mindebből következik egyrészt az, hogy a bünszövetség szerinti minősítés keretében az elkövetők társtettesi kapcsolata is megállapítható, másrészt az, hogy ahol a bünszövetséget a törvény nem értékeli minősítő körülményként, ott a bűnözés szervezettségében megnyilvánuló fokozott társadalomra veszélyességét súlyosítónak kell figyelembe venni. [IV. számú BED 5. a) pont].

[50] 4.3. Az I. rendű terhelt felülbírálat tárgyát képező cselekményének maradéktalanul helyes minősítésére tekintettel a kiszabott büntetés csak akkor vizsgálható, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, így a büntetést a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret figyelmen kívül hagyásával, avagy az irányadó büntetési tételkereten belül ugyan, de a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésének megsértésével szabták ki [Bfv.I.415/2016/7. (BH 2016.264.II.)]. A törvényes minősítés mellett a mérlegelési jogkörben, a törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke viszont a felülvizsgálati eljárásban nem támadható [Bfv.I.1.502/2016/6. (BH 2017.219.II.)].

[51] Jelen esetben a jogerős ítélet 6 év 6 hónap szabadságvesztést szabott ki az I. rendű terhelttel szemben, amely a fentebb írtak szerinti két évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztésben meghatározott törvényi büntetési tétel keretei közé illeszkedik, ezért a büntetés kiszabására vonatkozó szabályt rögzítő, mérlegelést nem tűrő büntető anyagi jogi szabály sérelme nem vethető fel.

[52] Ennek folyományaként a cselekmény törvényes minősítése mellett, a Btk. más szabályának megsértése nélkül, a törvényes büntetési tételkeret határain belül kiszabott szabadságvesztés sem volt érinthető.

[53] 4.4. A büntetés kiszabását érintően tévesen állította végül az indítványozó, hogy a jogerős ítélet vele, mint a Btk. 459. § (1) bekezdés 31. a) pontjában írt különös visszaesővel szemben szabott ki szabadságvesztést. Különös visszaesői minőségét az eljáró bíróság egyáltalán nem állapította meg, a jogerős ítélet rendelkező részéből és indokolásából sem olvasható ki, hogy a Szentesi Járásbíróság az I. rendű terhelttel szemben a különös visszaesői minőség Btk. 89. § (1) és (2) bekezdésében írt következményeit alkalmazta volna. Erre tekintettel a Kúria csak említés szintjén utal rá, hogy a különös visszaesői minőség téves felrovása felülvizsgálati eljárás keretében egyébként sem lenne orvosolható, mert az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásra tartozik [Be. 650. § (1) bekezdés c) pont, 671. § 16. pont].

[54] 5. A kifejtett érvek mentén a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és megtámadott határozatot – a Be. 660. § (1) bekezdésének megfelelően tartott tanácsülésen, a Be. 655. § (1) bekezdése szerinti összetételben eljárva – a Be. 662. § (1) bekezdése alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

[55] *A döntés elvi tartalma*

Bűnszövetségben követi el a terhére rótt új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntettét, aki a hónapokon átívelő elkövetés során az új pszichoaktív anyagot egyazon beszállítótól társával közösen beszerezve, közösen feldolgozza, majd azt közösen értékesíti.

[56] IV. A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[57] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdésének első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. október 2.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Metzinger Márton s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró